

SOSYALİZM

Özel menfaatlerin yerine genel menfaatlerin önceliğini
ve

özel mülkiyetin yerine kamu mülkiyetinin
yerleştirilmesini savunan ekonomik ve siyasal doktrin.

- Sosyalizm iktidar ve üretim araçlarının halk tarafından kontrol edildiği toplum fikrine dayanan bir düşünce sistemidir.
- Sosyalizm, kökenlerini sanayileşme dönemindeki aydınlanma düşüncesinde dile getirilen siyasal ve sosyal eşitlik isteğinden almıştır.
- Sosyalizm ve sosyalist terimi, bir dizi ideolojiye, bir ekonomik sisteme, var olmuş yahut var olan bir devlete işaret edebilir.

- Sosyalizm, bireyci ve hürriyetçi (liberalist) sistemlere karşı bir tepki olarak doğmuştur.
- Sermaye sahipleriyle işçiler arasındaki eşitsizliği, servet ve refah farklarını ortadan kaldırma iddiasındadır.

Sosyalist Sistemde Sosyo-Ekonomik Yapı

- Ekonomik yapı sosyalist sistemlerde önemlidir.
- Çünkü Liberal sistemlerde ekonomik sistem kendiliğinden oluşurken,
- Sosyalist sistemlerde ekonomik yapı önceden oluşturulmuştur ve buna uyulmaktadır.

ENDÜSTRİYEL İŞÇİ

Devrimin En Sağlam Taraftarı
Üye olun

Endüstriyel Sendikacılık

İngilizce Olarak Yayınlanmıştır

Yıllık: 1 Dolar
3 Aylık: 25c

P.O. Box 2129 Spokane, Washington

Kapitalist Ekonominin Eleştirisi

Sosyalist Sistemlerde Sosyo- Ekonomik Yapıyı Belirleyen İki Faktör

- Toplumsal Mülkiyet
- Planlama

- **Toplumsal Mülkiyet:** Sosyalizmin en önemli ilkesi üretim araçlarının mülkiyet ve yönetiminin topluma ait olmasıdır.
- Toplumsal mülkiyeti özel ellerden alıp topluma aktarmak amacını taşır.
- Kişilere üretim kaynaklarını ellerinde tutma imkanı vermez, bu şekilde gelir eşitsizliğini ortadan kaldırmayı amaçlar.
- Kaynakların toplum yararına kullanılması esastır.

Sosyalist Sistemde Halkın Mülkiyetinde olması gerekenler

- Toprak, su kaynakları, ormanlar, atölyeler, fabrikalar, demiryolları, su taşımacılığı, hava taşımacılığı, bankalar, PTT, teknik tamir atölyeleri, devlete ait ticaret ve depolama işletmeleri, yerel işletmeler, kentlerdeki kira fonu, işçi siteleri; yani devlet işletmelerinin tamamı.

- **Planlama:** Ekonomik gelişmenin planlanması sosyalizmin ana özelliklerinden biridir. Planlama toplumun isteğine göre olmalıdır.
- Devlet doğrudan ekonomik planlamaya müdahale eder. Bu müdahalenin amacı kapitalist sistemden kalma üretim biçimlerini ortadan kaldırmaktır.

BİLİMSEL SOSYALİZM

- Sosyalizmin ideolojisi Marksizm-Leninizm'dir.
- Marksizm bir dünya görüşü olarak ortaya çıkmış, felsefi, tarihi, sosyolojik ve ekonomik yanlarıyla bir bütündür.
- Diyalektik materyalizm

- **Diyalektik eski Yunandan beri kullanılagelen bir sözcüktür.**
- **Diyalektiğe göre her düşünce (tez), buna karşıt olan bir karşı tez (antitez) uyandırır. Bu ikisinin çatışmasından ortaya yeni ve değişik bir birleşim (sentez) ortaya çıkar.**

SENTEZ

■ Marks diyalektiğin sosyal düzende de geçerli olduğunu illeri sürmüştür.

TEZ

ANTİTEZ

- Bu sürecin başlamasını ise bir çok düşünür farklı şekilde açıklamıştır. Örneğin Hegel'e göre sürecin başlangıcı düşüncedir.
- Marks maddi etkenleri başlangıç kabul etmiştir. Diğer güçler bu etkenden doğar. Örneğin, düşünce, din, sanat, felsefe, siyasal örgüt bunların hepsi maddi güçten sonra ortaya çıkar.

SINIF ÇATIŞMASI

- Her toplumun tarihi, bir sınıflar çatışması tarihidir. Örneğin özgür insan-köle çatışması, usta-çırak çatışması, ezen-ezilen çatışması, bugünkü haliyle işçi sınıfı ve burjuva sınıfı çatışması.
- Marks'a göre her zaman her yerde ezen ve ezilen bir sınıf vardır. Bu üretim araçlarının özel mülkiyette olduğu toplumlarda hiçbir zaman değişmeyecektir.

DEVLET

- Devlet bir sınıfın (burjuvazi) diğeri (proletarya) üzerindeki örgütlenmiş baskı aracıdır.
- Devleti elinde bulunduran sınıf bu yoldan egemenliğini sürdürür.
- Bu sınıf genelde üretim araçlarını elinde bulunduran varlıklı sınıftır.
- Egemen sınıf, hem varlıklı hem de devleti elinde tutan yönetici sınıftır.

Sosyalist Toplum

- Marks bu durumu ortadan kaldırmak için üretim araçlarını toplumsallaştırmak, sosyalist toplumu kurmak gerektiğini savunur.
- Sosyalizmin ilkesi: **“herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre”**

Ütopik Sosyalizm

Robert Owen (1771-1858): İnsanların tüm mutsuzluğunun nedeni, özel mülkiyet, evlilik ve dindir. Bu üç faktör, doğal yasalarla çelişir. Devlet ekonomiye müdahale etmeli, kar ortadan kaldırılmalı, üretilen mallar maliyetine satılmalı, işçiler sermayeye ortak olmalı, sendikalar kurarak işverenlerden haklarını almalıdır.

Saint Simon (1760-1825)

- İdeolojisi, insanlığın ilerlemesi, üretimin artması ve sanayinin gelişmesi ilkelerine dayanır.
- Özel mülkiyet hakkı ile sermaye küçük bir azınlığın elinde toplanmaktadır. Böylece işçiler emeklerinin karşılığını sermaye sahipleriyle paylaşmak zorunda kalmaktadır. Bu da işçilerin sürekli sömürülmesine ve yoksullaşmasına neden olmaktadır.

Joseph Proudhon (1809-1865)

- **“Mülkiyet hırsızlıktır”**
- Mülkiyet kesinlikle özgürlükle bağdaştırılamaz. Özgürlük, eşitlik ve güvenlik insanların vazgeçemeyecekleri temel koşullardır, ancak mülkiyet insan yaşamı için temel koşul değildir.
- Demokrasilerde halk ve halk egemenliği gibi kavramlar aldatmacadır.

Yararlanılan Kaynaklar

- Ali Öztekin, Siyaset Bilimine Giriş. Siyasal Kitabevi.
- Münci Kapani, Politika Bilimine Giriş, Bilgi Yayınevi.